

„Jaderný“ Putin chodí po planetě: Rusko staví 9 jaderných elektráren v zahraničí

k-politika.ru/atomnyj-putin-shagaet-po-planete-rossiya-stroit-za-rubezhom-9-aes

23 января 2024 г.

23.01.2024 · Ekonomika

Vladimir Putin se virtuálně zúčastnil ceremonie lití betonu v jaderné elektrárně El-Dabaa v Egyptě. Takové exotické akce se již stávají tradicí: Putin loni na dálku sledoval průběh jaderných projektů v Turecku a Bangladéši a celkem Rusko staví v zahraničí devět jaderných elektráren. Peníze na většinu z nich se berou z Fondu národního blahobytu (NWF), Kreml ale nepochybuje, že se vše stonásobně vrátí.

Putin se poprvé setkal s Abdelfatáhem Sísím v roce 2014, kdy byl ještě ve statutu vojenského vůdce oddaného potlačení arabského jara. Mezi oběma vrchními veliteli nepochybně fungovala chemie, protože od té doby se setkali minimálně jednou ročně, v roce 2019 dokonce třikrát – v dubnu, červnu a říjnu. Vše se ale změnilo s příchodem koronaviru: Putin a Sisi se nedávno osobně setkali – loni v létě na rusko-africkém summitu v Petrohradu. A lídři telefonicky diskutovali o peripetiích palestinsko-izraelského konfliktu, v němž má Egypt vzhledem ke své geografické poloze a historickému pozadí významnou roli. V listopadu až prosinci si prezidenti k této otázce opakovaně volali.

První kontakt nadcházejícího roku je opět virtuální, tentokrát však věnovaný čistě bilaterálním záležitostem: jaderná elektrárna El Dabaa je považována za vlajkovou loď rusko-egyptské spolupráce. V letech 2015 a 2017 Vladimir Putin osobně odletěl do Egypta jednat o výstavbě stanice. A přestože z různých důvodů (včetně koronaviru) práce na pobřeží Středozemního moře začaly poměrně nedávno, je těžké vinit Egyptany z toho, že jsou pomalí. Tři energetické bloky El Dabaa jsou již ve výstavbě a Vladimir Putin a Sisi zahájili výstavbu čtvrtého.

Oficiálně byl ceremoniál, kterého se zúčastnili, nazván nepříliš reprezentativně: lití betonu do základové desky. Lídři se však snažili udělat vše, co bylo v jejich silách, aby občané obou zemí náležitě ocenili význam okamžiku. „Realizace tohoto nejdůležitějšího projektu bezpochyby významně přispěje k rozvoji egyptské ekonomiky a pomůže posílit její energetickou základnu,“ řekl Putin. Pan Sisi zase opakovaně připomínal Alláha, milosrdného všemohoucího, díky jehož milosti mohlo dojít k lití betonu a vůbec ke stavbě jaderné elektrárny.

Stanice, kterou Rusko staví v Egyptě, je považována za inovativní: staví se pomocí takzvané „postfukušimské technologie“ s tlakovodními reaktory. Jak Putin zdůraznil, 4 energetické jednotky budou schopny ročně vyrobit až 37 miliard kWh energie, což zajistí 10 % spotřeby země.

Současná výstavba všech energetických jednotek (obvykle se staví postupně, někdy s rozdílem několika let) je „vrcholem“ egyptského projektu. To však vyžaduje zapojení velkého množství zdrojů – lidských i materiálních. S tím prvním nejsou v Egyptě žádné zvláštní problémy: na stavbě už pracuje 16 tisíc lidí a do roku 2025 se jejich počet zdvojnásobí. Pokud jde o peníze, Rusko dříve poskytlo Egyptu půjčku ve výši 25 miliard dolarů od Fondu národního blahobytu. Podmínky jsou mimochodem více než atraktivní: sazba je 3 %, splácení dluhu by mělo začít až v roce 2029. Šéf Rosatomu Alexej Lichačev popsal detaily spolupráce slovy arabského přísloví „Manjadda uajada“, což v jeho překladu znamenalo „kdo hledá, najde“.

Není to poprvé, co je výstavba jaderných elektráren v zahraničí financována z Fondu národního blahobytu. Podle podobných schémat se jaderné projekty realizují v Bangladéši, Turecku, Maďarsku a Bělorusku. Aby Rusko zůstalo světovým lídrem, musí zákazníkům nabídnout výhodnější podmínky než ostatní hráči. Takové projekty však, jak Putin s oblibou říká, fungují dlouhodobě. Moderní jaderné

elektrárny jsou navrženy tak, aby vydržely přibližně 100 let: během této doby Rusko doufá, že se mu investice mnohonásobně vrátí prodejem spotřebního materiálu a údržbou stanice.
